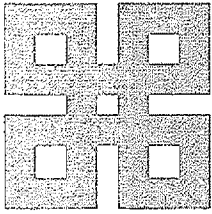

Alþingi

Erindi nr. Þ 120,645

komudagur 11/1 1996

KVENRÉTTINDAFÉLAG ÍSLANDS

stofnað 27. janúar 1907.
Hallveigarstöðum, Túngötu 14, 101 Reykjavík,
Sími 551 8156, Símríti 562 5150.

Allsherjarnefnd Alþingis
B.t. Sólveigar Pétursdóttur
Þórshamri v. Templarasund

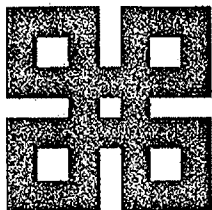
Reykjavík, 10. jan. 1995

Kvenréttindafélagi Íslands hefur borist til umsagnar frumvarp til laga um tæknifrjóvgun, 154. mál. Stjórn félagsins hefur tekið málið til umfjöllunar og vísar til umsagnar sem gefin var til dóms- og kirkjumálaráðuneytisins vegna frumvarpsdraganna. Félagið mælti þá með því að þau drög sem merkt voru B og heimila bæði eggfrumu- og sæðisfrumugjöf yrðu notuð, eins og frumvarpið gerir ráð fyrir núna. Að öðru leyti gerði félagið nokkrar efnislegar athugasemdir við drögin sem enn standast og vísar stjórnin því til þess sem þar var tekið fram. Fylgir umsögn félagsins til ráðuneytisins með bréfi þessu.

Virðingarfyllt,

Bryndís Hlöðversdóttir, formaður

Meðf.
Umsögn KRFÍ til dóms- og
kirkjumálaráðuneytis, dags. 15. feb. 1995

KVENRÉTTINDAFÉLAG ÍSLANDS

stofnað 27. janúar 1907.
Hallveigarstöðum, Túngötu 14, 101 Reykjavík.
Sími 18156. Símríti 625150.

AFRIT

Reykjavík 15. febrúar 1995

Dóms- og kirkjumálaráðuneytið
b.t. Ólafs W. Stefánssonar
Arnarhvoli
150 Reykjavík

Varð. Tillögur tæknifrjövgunarnefndar.

Kvenréttindafélagi Íslands hafa borist til umsagnar tillögur tæknifrjövgunarnefndar. Það er velvirðingarátt á því að dregist hefur að svara ráðuneytinu, en hér fer á eftir umsögn félagsins sem fengið hefur efnislega meðferð í stjórn og framkvæmdastjórn félagsins:

1. Nefndaskipunin.

Upphaflega var nefndin skipuð fjórum körlum og einni konu en árið 1992 er bætt við einni konu í nefndina. Í nefndinni hefði gjarnan mátt vera meira jafnræði milli kynja og meiri breidd. Það vekur athygli að Lögmannafélagið skuli skipa 2 karlkynsnefndarmenn. Gjarnan hefði mátt fækka löglerðum nefndarmönnum og fá í staðinn aðila eins og t.d. síðfræðing, erfðalíffræðing, prest, sálfræðing og/eda félagsfræðing sem hljóta einnig að koma að þessum málum með einum eða öðrum hætti.

2. Tvö frumvörp.

Nefndin skilaði tveimur frumvarpsdrögum merktum A og B. Stjórn KRFÍ mælir með því að frumvarpsdrög merkt B verði lögð til grundvallar. Eggfrumugjöf hlýtur að vera jafn eðlileg og sæðisgjöf og lítt mögulegt að sjá hversvegna móðerni þarf skilyrðislaust að vera þekkt en ekki faderni.

3. Athugasemdir.

Í greinargerð kemur fram að eggfrumugjafar þurfi að vera innlendir en ekki sæðisgjafar. Gjöf fósturvísis, þ.e. frá einni konu til annarrar hlýtur að vera þeirra mál. Þau rök að geymsla eggfruma sé tæknilega illframkvæmanieg geta verið breytt á morgun. Þar af leiðandi ætti að vera ástæðulaust að setja siikt í lög.

Skilyrði fyrir að meðferð megi hefjast er að fyrir liggi "umsókn konunnar og samþykki karlsins". Er þetta ekki óæskilegt orðaval? Betra að tala um hjón/sambýlisfólk og hlýtur ekki umsókn og samþykki að veða jafnt?

"Hvorki má veita gjafa upplýsingar um parið sem fær gjafakynfrumur né um barnið" Barn sem getið er með gjafakynfrumum á að eiga rétt á upplýsingum um kynforeldra þegar það hefur þroska til og óskar þess, þó þannig að nafnleynd sé virt (sbr. Bretland). Allir eiga skilyrðislausan rétt til að geta vitað um uppruna sinn.

Spurning er hvort setja ætti þak á þann sæðisfjölda sem nýttur er frá sama aðila?

Hæpin fullyrðing á bls. 11 liður 2: "Ennfremur má benda á að sú hættu er til staðar, þótt lítil sé talin, að barn beri með sér arfgengan sjúkdóm frá kynföður, i.e. sæðisgjafa"

Tekið er undir það álit að staðgöngumæðrun sé óheimil.

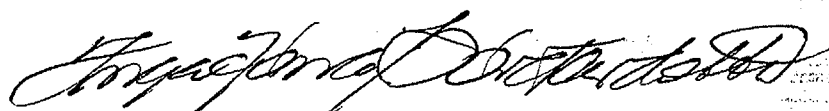
Varðandi val á sæðisgjafa kemur eftirfarandi fram á bls. 15: "Eðlilegast telst því að val á kynfrumgjafa verði í höndum lækni, sem annast meðferð enda skuli hann kosta kapps um að verða við óskum umsækjenda um að frumugjafi sé í útliti sem líkastur foreldrinu, svo sem að því er varðar líkamsbyggingu, hæð, augnalit og háralit" - hér mætti bæta við "og sé í sama blóðflokki".

Nokkrar vangaveltur urðu um það mikla vald sem lækni er gefið með vali á sæðisgjafa en erfitt er að finna auðveldla lausn til að tryggja betur rétt foreldra.

Ennfremur er rétt að taka fram að uppi voru skoðanir um hvort eðlilegt væri að gera kjarnafjölskyldunni, þ.e. hjónum eða sambýlisfólki, hærra undir höfði en öðrum í þessum efnum. Niðurstaðan var sú að þær spurningar væru framtíðarviðfangsefni sem ætti að ræða í tengslum við annan rétt einstæðra og/eða samkynhneigðra.

Virdingarfyllt

f.h. stjórnar KRFÍ

Inga Jóna Þórðardóttir, formaður.